

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en uændret genfremsættelse af følgende beslutningsforslag:

- Nr. B 21 fra folketingsåret 2001-02, 1. samling. Se Folketingstidende 2001-02, 1. samling, tillæg A side 819 og 823.
- Nr. B 12 fra folketingsåret 2000-01. Se Folketingstidende 2000-01, forhandlingerne side 968 og tillæg A side 1312 og 1316.
- Nr. B 34 fra folketingsåret 1999-2000. Se Folketingstidende 1999-2000, forhandlingerne side 1883 og tillæg A side 2532 og 2536.
- Nr. B 18 fra folketingsåret 1998-99. Se Folketingstidende 1998-99, forhandlingerne side 1249 og 6802, tillæg A side 1531 og 1534 og tillæg B side 1040.
- Nr. B 42 fra folketingsåret 1997-98, 1. samling. Se Folketingstidende 1997-98, 1. samling, forhandlingerne side 2256 og tillæg A side 1336 og 1339.
- Nr. B 85 fra folketingsåret 1996-97. Se Folketingstidende 1996-97, forhandlingerne side 4311 og 7070, tillæg A side 2881 og 2982 og tillæg B side 822.
- Nr. B 30 fra folketingsåret 1994-95. Se Folketingstidende 1994-95, forhandlingerne side 1195 og 2192 og tillæg A side 994.

Det må være en grundlæggende ret, at arbejdsgivere og lønmodtagere frit kan slutte sig sammen og oprette arbejdsgiverforeninger og fagforeninger efter eget valg til varetagelse af deres økonomiske og sociale interesser. Omvendt må det også stå enhver frit for at undlade at melde sig ind i disse foreninger.

Regeringen har tilkendegivet, at den vil iværksætte et udvalgsarbejde med det formål at sikre, at krav om medlemskab af bestemte foreninger ikke forhindrer nogen i at udøve deres erhverv, hverken lønmodtagere eller virksomheder. Forslagstillerne ser ingen hindringer for, at regeringen umiddelbart kan ophæve eksklusivaftalerne på arbejdsmarkedet. Problemet med begrænsninger i foreningsfriheden for liberale erhverv må løses på et senere tidspunkt, når det nødvendige udvalgsarbejde er afsluttet.

Den nugældende lovgivning

Danmark har ved lov indført en foreningsfrihed, der dog kun gælder for personer, som er ansat forud for indgåelse af eksklusivaftaler. Det betyder, at personer, der ønsker ansættelse i et firma, vil kunne tvinges til at melde sig ind i faglige organisationer mod deres eget ønske. Foreningsfrihedsloven er således, som nedenfor beskrevet, ikke dækkende for den negative foreningsfrihed.

Endvidere har Danmark indført muligheden for, at medlemmer af faglige organisationer skal udfylde en frmeldingskupon, hvis de ikke ønsker at bidrage til politiske partier. Desværre har medierne tydeligt af-dækket, at den regel ikke overholdes, og at medlemmer, som har benyttet deres ret til at melde fra, alligevel må se deres kontingentmidler gå til politiske partier eller annoncer, der anbefaler bestemte politiske partier og kandidater. Muligheden for at bruge en frmeldingskupon er derfor kun at betragte som en narresut, der ikke har nogen egentlig virkning på de faglige organisationers brug af midler til politisk agitation. Kun ved at gennemføre en reel foreningsfrihed kan man sikre medlemmer mod, at deres kontingent bliver brugt til politisk arbejde mod deres vilje.

Eksklusivbestemmelsernes udbredelse

Eksklusiv- og fortrinsbestemmelser er accepteret på det danske arbejdsmarked. Bestemmelserne indebærer, at ansatte er forpligtede til at være medlemmer af en bestemt faglig organisation. Eksklusiv- og fortrinsbestemmelser er et betydeligt problem på det danske arbejdsmarked. Et betydeligt antal lønmodtagere er tvangsindmeldt i bestemte faglige organisationer som følge af eksklusiv- og fortrinsklausuler. Der findes ingen præcis opgørelse over antallet af lønmodtagere, der er underlagt en eksklusivaftale. Efter Kristelig Fagforenings skøn er mindst 200.000 lønmodtagere omfattet af eksklusiv- og fortrinsklausuler. Dansk Arbejdsgiverforening har foretaget et forsigtigt skøn, der tyder på, at mindst 230.000 lønmodtagere er bundet af disse bestemmelser.